

*In memoriam***Pavle Mihalj (1944-2009)**

Pavle Mihalj, dugogodišnji nastavnik Fakulteta političkih znanosti, umro je 23. studenoga 2009. i sahranjen je u Dugom Selu u srijedu 2. prosinca 2009.

Dr. sc. Pavle Mihalj rođen je 9. studenoga 1944. u Soljanima. Osnovnu školu završio je u Vrbanji, srednje obrazovanje u Vinkovcima, a Ekonomski fakultet i Fakultet političkih znanosti u Zagrebu. Nakon diplomiranja kraće je vrijeme radio u općinskoj upravi u Koprivnici, a 1971. izabran je za asistenta na predmetu Ekonomika i ekonomska politika na Fakultetu političkih znanosti. Pohađao je sveučilišni poslijediplomski studij Financijska teorija i politika, koji je s uspjehom završio 1974, obranivši magistarski rad "Oporezivanje u poljoprivredi SR Hrvatske".

Godine 1978. doktorirao je na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu s temom "Porezna politika u poljoprivredi kao instrument ekonomske politike". Iste je godine izabran za docenta na predmetu Ekonomika i ekonomska politika. Do posljednjeg dana izvodio je nastavu iz predmeta Ekonomska politika Hrvatske i Javne financije na Fakultetu političkih znanosti. Predavao je i na Fakultetu za organizaciju i informatiku u Varaždinu.

Radovi dr. sc. Pavla Mihalja pretežito su s područja politike razvoja poljoprivrede i porezne politike kao dijelova ekonomske

politike. U radu "Agrarna politika Europske unije na pragu trećeg tisućljeća" ističe kako je agrarna politika EU-a bila stožerno mjesto i jedan od ključnih činitelja integracije, a onda je s vremenom u različitim razdobljima, pogotovo u posljednje vrijeme, postala kamen spoticanja, sporenja i nesuglasja, osobito nakon svakog širenja Unije. Ima li se na umu da više od polovice proračuna Unije odlazi na poljoprivredu, razumljiv je otpor pojedinih zemalja čiji porezni obveznici pridonose sve većim izdacima za poljoprivredu. Poljoprivreda više nije samo gospodarski i strateški problem. Na pragu trećeg tisućljeća ona je ništa manje socijalni, osobito ruralni, ekološki, kulturološki i, dakako, politički problem.

U radu "Fiskalni odnosi između središnje i lokalne vlasti u Republici Hrvatskoj" Pavle Mihalj naglašava kako stupanj fiskalne autonomije lokalnih jedinica ovisi o dosegnutom stupnju fiskalne decentralizacije. Kad je riječ o ovom području, u svijetu nailazimo na različita rješenja, ovisno o tome radi li se o federativnim ili unitarnim državama, i radi li se o dvije ili tri razine vlasti. Iako su politički razlozi uvijek ključni kada je riječ o stupnju decentralizacije (pa i fiskalne), nedvojbeno je da sve više u prvi plan dolaze gospodarski razlozi. Empirijska istraživanja pokazuju

relativno visok stupanj korelacije između fiskalne decentralizacije i gospodarskog rasta. Gospodarski, demografski i socijalni razlozi govore u prilog višem stupnju decentralizacije. Temeljno je pitanje koji je to prihvatljiv stupanj decentralizacije s gospodarskog (i fiskalnog) i političkog stajališta. Jer svaka decentralizacija ima svoju cijenu. Kriteriji i iskustva europskih zemalja dobra su podloga za iznalaženje modela financiranja na lokalnoj razini.

Izborom problema i načinom njihove elaboracije Pavle Mihalj pokazivao je superiorno kretanje u složenim problemima

hrvatskoga gospodarstva i gospodarstva drugih tranzicijskih zemalja, u kojima su problemi poljoprivrede postali egzistencijalni problemi. Analizom poreznih sustava ukazuje na puno šira značenja od onih koja su tradicionalno vezana za preživljavanje centralnih i lokalnih vlasti.

Znanstveni i nastavni rad Pavla Mihalja ostavio je dubok trag na mnogim generacijama studenata, a sudjelovao je i u razvoju i odgoju dijela današnjih nastavnika i istraživača na Fakultetu. Kolegiji koje je kreirao i predavao i danas su nezaobilazan dio programa Fakulteta političkih znanosti.

Luka Brkić